

Gıda Güvenilirliği Konusunda Tüketicilerin Bilgi Kaynakları ve Bilgi Düzeyleri

Beşir Koç^{1*}, Melike Ceylan¹

¹YYU. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü, Van
*besirkoc@yyu.edu.tr

Özet

Tüketiciler gıda güvenilirliği ile ilgili bilgileri değişik kaynaklardan sağlamaktadırlar. Bu kaynaklar çoğunlukla yazılı ve görsel basın olabildiği gibi aile, arkadaş gibi bilgi kaynakları da olabilir. Buna göre gıda güvenilirliği ile ilgili resmi otoritelerin, bilim adamları ve sivil toplum kuruluşlarının vermiş oldukları bilgiler yine bilgi kaynakları arasında sayılabilir. Bu bilgiler görsel ve yazılı medya aracılığıyla tüketicilere aktarılmaktadır. Burada bilgi kaynağı olarak medya tüketicileri bilinçlendirme konusunda önemli bir konumdadır. Çalışma Van ili kentsel alanda yapılmıştır. Çalışmanın ana materyalini tüketicilerle yüz yüze yapılan anketler oluşturmaktadır. Çalışma, tüketicilerin eğitim düzeylerine göre gruplandırılmıştır. Çalışmada tüketicilerin son altı ayda gıda güvenilirliği konusunda bilgi kaynakları yanı sıra söz konusu alınan bilgilerden sonra tüketicilerin gıda ürünleri tüketiminde tutum değişikliğinin olup olmadığı sorgulanmıştır. Tüketicilerin yaş ortalaması 38,25 olup, ortalama hane genişliği 6,20 kişi ve ortalama gelir 1160,81 YTL'dir. Eğitim düzeyi yükseldikçe gelir artmış, hane genişliği azalmıştır. Tüketici genelinde meslek dağılımı incelendiğinde, serbest meslekte çalışan tüketiciler en yüksek oranda yer alırken (%30,67) onu memur (%17,33) ve ev hanımları (%15) izlemiştir. Bütün eğitim gruplarında tüketiciler gıda güvenilirliğiyle ilgili haberleri en çok televizyondan almışlardır. İkinci sırada gazeteler yer alırken üçüncü sırada aile ve arkadaş çevresi bilgi kaynağı olarak yer almıştır. İletişim kanallarından alınan gıda güvenilirliği ile ilgili haberler nedeniyle tüketicilerin %46,12'si sadece kalite garantisi olan ürünleri tercih ederken, %29,39'u ürünü almaktan vazgeçmiş ve %17,96'sı da etiketi daha dikkatli okumaya başladığı belirlenmiştir. Tüketicilerin %63'ünün gıda ürünlerini denetleyen kurumlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir. Söz konusu kurumlar hakkında üniversite grubundaki tüketicilerin %52,75'i bilgi sahibi iken, ilkökul ve ortaokul grubundaki tüketicilerin %76'sı bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir. Gıda ürünlerini denetleyen kurumlarla ilgili bilgisi olan tüketicilerin %27,27'si Tarım İl Müdürlüğü'nü ve Kontrol Şube Müdürlüğü'nü, %23,64'ü Sağlık Bakanlığı'nı ve Tarım Bakanlığı'nı, %22,42'si belediyeleri bildiklerini belirtmişlerdir. Tüketicilerin büyük bir çoğunluğu dengeli beslenmeyi önemsemektedir. Ancak, bütün eğitim düzeylerinde tüketicilerin dengeli

Türkiye 10. Gıda Kongresi; 21-23 Mayıs 2008, Erzurum

beslenmeye yükledikleri anlam farklılık göstermektedir. Tüketicilerin %41,84'ü dengeli beslenme denince günlük kalori ve vitamin ihtiyacını karşılamak olarak algıladıklarını belirtirken, %24,49'u zamanında ve bitkisel ağırlıklı yemek, %15,82'si ise sağlıklı yaşam için gerekli olan besinler olarak tanımlamışlardır. Sonuç olarak tüketicilerin yazılı ve görsel basından gıda güvenilirliği ile ilgili çıkan eğitici ve öğretici haberlerden etkilendiği ve gıda ürünlerini tüketim ve satınalma davranışlarını değiştirme konusunda eğitim düzeylerinde farklılık olmakla birlikte, bir çaba içinde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gıda güvenilirliği, Tüketicilerin Bilgi Düzeyleri, Bilgi Kaynakları, Van